

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felolós szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre . . . . . 8 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 20 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetését és nyilttéri közleményét csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Beköszöntő.

Az idén rendes időben nyitlak meg az iskolák kapui a különböző koru tanulók előtt, mert hála Istennek, nem volt ebben az esztendőben sem román betörés, sem más ellenséges invázió és határainkat meg tudták védeni a hősi őrizők, akik már több mint 3 éve ott állanak őr minden oldalon a betörésre kész ellenséges seregek előtt és többnyire nemcsak vissza tudják azokat kergetni, hanem hátrább is tudják szorítani.

A tanulók tehát tanítóik, tanáraik vezetése alatt munkához láthattak szeptember elején s a mikor ezeket a sorokat írjuk, már mindenfelé sűrűnek forognak a szellemi munkában s az a nagyobb gond most: miképen tudjuk a testi táplálkozás és ruházat ügyeit úgy intézni, hogy a gyermekek és ifjak fejlődése ennek hiányában kárt ne szenvedjen? Nem azért, mintha szép Magyarországon nem termett volna elég enivaló; arról szó sem lehet még ilyen kivételes száraz nyár után sem; hanem mert az elosztás gondja igen nehéz. Mert nálunk is a nagyobb zsákmányra éhes zsarolók kapzsi hada, bujdosít játszik derék hatóságainkkal és igyekszik minden módon elbujtatni egy jó csomó élelmiszert a rejtékhelyek árnyába, nem azért, hogy neki magának legyen enivalója, hanem hogy később a megszorult emberektől annál több pénzt préseihessen ki vételár fejében. Ezekkel a ragadozó állatokkal alig bírnak a mi derék hatóságaink, mert ezeket nem lehet az irodákból bürokratikus aktákkal sgyonítani, sem paragrafusokkal lelőni, mert az élet gyorsan forgó árama gyors és hatásos elintézését kívánja s azt még mi magyarok nem tanultuk meg.

Tanulni, tudni! Nagy szavak ezek, hiszen elsősorban ezért állanak fenn az iskolák is, hogy ezeket a szavakat valóra váltsák és maga az élet mutatja, hogy a multban nem jól folyt az iskolákban a tanulás, mert az emberek igen sokat tanultak az elmélet számára és igen keveset az élet számára. Pedig hát tanultuk mi is hajdanában, egy emberöltő előtt, a régi közmondást:

„Non scholae, sed vitae discimus.”

A mi magyarul annyit tesz:

„Nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk.”

Szép a szó, szép a beszéd, de mit ér, ha a valóság, az élet ráczáfól a beszédre; ha azok, a kik az iskolákat a multban átuszták, nem értenek az élethez és az életben való hosszabb forgolódás után sem tudják az életet jól, helyesen dirigálni.

A legtöbb helyen azt látjuk, hogy az intézmények, mintha arra valék volnának, hogy az ügyes, de lelkiismeretlen emberek mimódon kerülgessék meg a paragrafusokat, hogy a bűntető igazságot kikerüljék.

A közügyért, a közjóért, a közrend érdekében 100 ember közül egy ha tesz valamit, azt az egyet is spirituszba téve kell mutogatni, mint jó bolondot, akiről holta után elmondhatják Madách szerint:

„Ex gratia speciali
Mortuus in hospitali.”

Ami magyarul annyit tesz:

„Különleges kegyelem folytán
Kórházban halhata meg.”

Mert nagyon sokszor ez vár nálunk azokra, akik a becsületesség elveit megtartják s akik család és furfang nélkül akarnak átvergődni az életben. Erre pedig az emberek nagy része nem pályázik, mert utóvégre is becsületben küzdeni az életben át és sovány falatokon élőküdni, nem épen kívánatos dolog ám!

Tehát maga a helytelen irányba terelődött élet hovatovább mindig rosszabb irányba tereli önmagát, mert a rossz uton nincs megállás, a rossz még rosszabbra vonzza elkövetőjét; aki ma egy fillért lopott, holnap egy koronát is hajlandó lesz lopni, mert megszokja a rosszat és ügyessé válik benne, míg rajta nem veszt.

Az életben a rossz úgy, mint a jó hajlam, gyakorlat és szokás által növekedik.

De ha az élet, a helytelen irányba terelt élet sokban hibás abban, hogy a társas életet kormányzó erők nem tudják a nemesebb elvek megvalósítását elérni s az embereket arra bírni, hogy maguktól tegyék azt, ami jó, becsületes, amit a közrend kíván; akkor némi mértékben az iskolán is számon kérhetjük ezt a hibát.

Nem nevelt-e az iskola csak paragrafusok szerint és csak látszatra, színre? Becsületesen elvégezte-e ott az ifju kötelességeit és gondosan mérlegelték-e a jutalmazás és büntetés tételeinél az ifju munkáját? Nem nyuzták-e agyon beteges ambícióból a kötelességteljesítő ifjut? Nem engedték-e könnyen átbujni azt, aki ügyes csalással átbujt a drukkok és szekundák tömkelegin?

Mert már itt kezd az életre nevelődni s így indul neki az életnek az ifju szokkal a szokásokkal, a melyeket az iskolai életben is megszokott.

Ezért fontos dolog, hogy az iskola ne kövesse a struccmadár politikáját, a mely fejét a homokba dugva, nem akarja látni: mi történik a háta mögött?

Az iskolának nagy gondja legyen arra, hogy lehetetlent ne kívánjon neveltjeitől, mert evvel csalásra, kijátszásra szoktatná az ifju lelkeket.

Pedig első és legtöbb a becsület. Ezt vigyék az életbe. ○

A Tompa-jubileum előtt.

Egy pár nap választ el attól az impozáns aktustól, hogy Gömör és Kishontvármegye közönsége halhatatlan emlékü költő fia: Tompa Mihály születésének százéves évfordulóját megünnepelje.

Meleg és nagy érdeklődéssel néz ezen ünnepségek elé egy a vármegye közönsége, mint az irodalmi világ s minden bizouynyal Gömörnek kulturtörténelmében jelentős dátum lesz az a nap, mikor a Tompa szelleme nyomán és emléke értékének tudatában egy kulturtársaság megalakítása megy végbe.

Az ünnepély magvát képező vármegyei diszközgyűlésen értestülésünk szerint részt vesz a kormány is és pedig gróf *Serényi Béla* személyében, akinek Gömörhöz való meleg viszonya, elsőrendű érték s akit először üdvözölhet Rimaszombat város új minisztersége idejében. A diszközgyűlésen valószínűleg részt vesz *Berzeviczy Albert* v. b. t. t., az Akadémia elnöke is és *Takács Menyhért* jászói preláthus.

Az ünnepélyt megelőző irodalmi művész-est iránt közönségünk körében a szokottnál is erősebb érdeklődés mutatkozik s az estély műsorát tartalmazó meghívók már szétmentek.

Az estély műsorán (egy kis eltéréssel a meghívón lévő programtól) nagyszerű és feltétlenül művészi értékű számok szerepelnek.

Jászay Mari Tompa-költeményeket szaval, *Vágó Boriska* a m. kir. Operaház tagja Faustból énekel s azonkívül *Kurucz* és *Csiky* dalokkal szerepel. *Demény Artur* a m. kir. Operaház művésze a *Tosca* és a *Bajazzo* című operából énekel s *Vágó Boriskával* együtt a *Parasztbecsület* gyönyörű duettjét adja elő. Az énekszámokat *Serák Alice* zongoraművésznő kíséri zongorán.

Az irodalmi est után a művészek tiszteletére vacsorára gyűlnek össze a Tompa-szálló vendéglőjében, a művészek barátai s akik ezen vacsorán résztvenni kívánnak, jelentsék be szándékukat *Gál István* vármegyei aljegyzőnél.

Világháború.

Jóval csendesebben folynak a háborus mérkőzések, amióta Oroszországban ismét belső forradalom ütött ki és a pártok versengése lenyügözte Oroszország erejét. A német hadsereg, amely *Rigánál* áttörte az orosz frontot, egyszerre fölhagyott az előnyomulással és lábhoz tett fegyverrel nézi a belső háboru dulasát.

Most az orosz forradalom új fejleményei állanak az érdeklődés előterén. Ha a híreknek igazat lehet adni, *Kerenszki* legyőzte *Kornilovot*, illetőleg *Kornilov* megadta volna magát s némely hírek szerint ki akar békülni *Kerenszki*vel. De olyan hírek is vannak, hogy *Kaledin* tábornok kozák hadseregével folytatja az ellenforradalmat és *Moszkva* felől fenyegető állást foglal *Pétervár* ellen. A hírek tömkelegéből nem lehet az igazságot biztosan kihámozni.

De a forradalom dacára nem szünetel egészen a harci tevékenység, különösen a tűzérsegi tűz erős némely helyeken. Így *Luck* környékén, továbbá a román front némely részein román csapatok támadnak is, mint az *Ojtozi* völgynél, a *Szeret* folyó környékén s a *Muncelul* mellett. De mindenütt visszaverték őket.

Az olasz fronton a *Bainsizza* fensíkon s a *Monte san Gabriele* lejtőin hiába próbálkozott az ellenség, támadásai nem sikerültek. — Egy helyen pedig a mi támadásunk sikerült s visszafoglaltunk valamit az olaszoktól.

Olaszországban alighanem belső bajok vannak, hírek jönnek nagy véres zavargásokról az északi nagy városok környékén. Az olasz határt Svájcz felé elzárták.

A flandriai fronton az angolok egyes helyeken főleg erős tüzérségi hatást fejtenek ki, de a pergőtűz dacára sem támadtak.

A francziák azonban néhány helyen erős ágyuzás mellett támadtak is. Így Soissonsól északra, valamint a Maas környékén, de támadásuk eredménytelen maradt, megtört a német ellenálló erején.

A macedóniai front némely helyén voltak kisebb ütközetek, mint a Presba- és Ochrida-tavak vidékén.

A többi frontról nem jött hír, de a buvárhajók pusztító munkájáról naponként jönnek hírek.

Békeszelek is fujnak innen-onnan, de csak úgy bizonytalanul, kevés reményt nyujtva a közeli jövőre.

Hírek a gömöri közlekedés és közellátás világából.

A tengerirendelet. A hivatalos lap keddi száma közli végre a tengerirendeletet, amely zár alá veszi az 1917. évi termésű tengerit. Hogy ebből a termelő mennyit és milyen czímen tarthat vissza, azt a földmivelésügyi miniszter és a közlekedési miniszter együttesen állapítják meg. A sertéshizlalás tárgyában külön fog intézkedni a kormány. A termelő a közlekedés czéljára lekötendő sertések hizlalására terméséből a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó résznek csak a felét használhatja fel, ha az illetékes hatóságtól engedélyt kapott. Ipari célokra tengerit nem szabad vásárolni. Az erre a célra felhasználható mennyiségeket később fogják megállapítani. A termelők feleslegük felét a Haditermény r. t. részére, vagy vásárlási igazolvánnyal ellátott vevők részére 1917. október 31. éig eladhatják. Azután az eladási jogosultság megszűnt. Nem termelők, vagy keveset termelők vásárlási igazolvány alapján tengerit közvetlenül a termelőtől, bármely törvényhatóság területén, de legkésőbb október 31. éig vásárolhatnak. A tengerit a község határán kívül csak a Haditermény vagy annak bizományosa és az szállíthat, aki szállítási igazolvánnyal rendelkezik. Enélkül csak vetőmag czímen szabad szállítani tengerit, de ha ez a községi előjárás ad igazolványt. Mihelyt a kukoriczatorést tulnyomóan befejezték, a törvényhatóság köteles elrendelni a tengerifelesleg rekvirálást. Morzsolt állapotban rekvirált tengeri után a termelő köteles métermázsánként legkevesebb 15 kilogramm tengericsutkát szállítani. Tengerit öröltetni, zuzni, darálni csak örlési tanúsítvánnyal lehet.

A tengeri legmagasabb árát métermázsánként (100 kgr.) tiszta súlyban a következőkben állapították meg. Közönséges (lófogu stb.) és kevert tengerire nézve: 1917. évi szeptember, október hónapokban csöves állapotban métermázsánként 34 korona, morzsolt állapotban métermázsánként 42 korona 50 fillér.

Fajtengerire nézve: 1917. évi szeptember, október hónapokra csöves állapotban métermázsánként 36 kor. 10 fillér, morzsolt állapotban métermázsánként 45 kor. 50 fillér.

A gazdasági szükséglet. Az alispán előterjesztésére a földmivelésügyi miniszter felhatalmazta az alispánt, hogy azon községeknek, melyeknek határában árpa- és zab-termés nincsen, megengedhesse, hogy gazdasági szükségletüket az alispán által meghatározandó körzeten belül beszerezhessék. Az alispáni intézkedés ezen méltányos rendelkezés folytán — melynek legnagyobb hibája, hogy elkésett — a napokban megtörténik. Értesülésünk szerint egy koczára csak 50 kg. s egy hizóra csak 200 kg. árpa vásárlására adható vásárlási igazolvány s a vásárlás csakis az átvételi bizottságok működésének megkezdéséig gyakorolható.

Rimaszombatban nincs petrolum. Megirtuk, hogy az alispán az összes elsőfoku hatóságok részére biztosított egy bizonyos csekély mennyiségű petrolumot, hogy abból a lakosság világítási szükségletét kielégítse. Azóta több mint egy hét telt el és Rimaszombatban keserű panaszokat hallatnak az emberek, hogy ezen petrolum szétosztása még nem kezdődött meg. A közellátásnál első kellék a gyorsaság s a meglévő készletek visszatartásának igazán nincsen sok értelme.

A vármegyei takarmányintéző bizottság e hó 20-án d. e. 10 órakor tartotta dr. Fonet Gyula alispán elnökielte alatt a vármegyei házán alakuló ülését. A bizottság tagjai: Fodor Jenő a gazd. egyesület titkára, Bartha István gazd. főfelügyelő, Mojses Károly hadnagy a honvédelmi miniszter kirendelése folytán és Plachy Tamás a kassai katonai parancsnokság megbízásából.

Kiosztják a kávéjegyeket. A forgalomba hozandó hadikávé a vármegyére nézve egységes jegyek ellenében kerül a közönséghez. A kávéjegyek kiosztása a jövő hetekben megtörténik. A jegyek két hónapra szólnak és 100, illetve 50 gramm hadikávé vásárlására jogosítanak. Minden jegy 6 különféle színt s két hónapi érvényvel bíró szelvényt tartalmaz s a jegyek előállítására és a kezelés körüli költségek fedezése fejében 20 fillér fizetendő minden jegyfűzetért.

Bab, borsó stb. mennyiség megállapítása. Városunk polgármestere következő hirdetményt teszi közzé: „Az 1917. évi termésű bab, borsó, lóbab, takarmányborsó, tatarka és kölesből 1918. évi augusztus hó 15. ik napjáig terjedőleg — Rimaszombat város lakosai által fejenként és havonként igényelhető mennyiséget, illetőleg, hogy a lóbabból és a takarmányborsóból (őszi és tavaszi borsó, vadborsó stb.) a termelő a saját állatállománya takarmányozására mennyit használhat fel a m. kir. miniszterium 2928—1917. M. E. számú rendelete 2. § a és az országos közlekedési hivatal elnökének 76100—1917. IV. 79240—1917. és 81100—1917. számú rendeletei alapján, következőleg állapítom meg:

Bab havonként	2 kilo.
Borsó „ „	1/2 kilo.
Lencse „ „	1/2 kilo.
Köles „ „	1/2 kilo.
Tatarka „ „	1/2 kilo.

Lóbab vagy takarmányborsó az állatállomány számára, állatonként és havonként 45 kilo.

Fullánkok.

Rimaszombat várát egy vármegye lelkes ünnepeinek lesz színhelye a reánk következő héten s országos és megyei nagyságokat üdvözölhet falai között. Ezen tudat örömmel és büszkeséggel tölthet el mindenkit s mégis úgy érezzük, hogy az öröm érzését a szégyenkezés halvány árnyalata is kíséri. Köztudomású tény, hogy Rimaszombat város utcái sok falusi utcát tulszáryalóan piszkosak, rendetlenek s mindenki beszéli, hogy egy Gömörből nagyon magas polcra került egyéniség több ízben mily lesajnálólag nyilatkozott Rimaszombatról a köz tisztaság és utcai rend kérdésével kapcsolatban.

Mi, akik Rimaszombatban élünk, a szégyenkezés pirulásával gondolunk arra a kritikára, amely bennünket érhet, ha a rimaszombati utcák a mindennapi köntösben virradnak fel szeptember 28. án, ha a Tompa-téren lejátszódó magasztos ünnepség a Tompa-téren otthonos dinnyehéjak díszében történik meg s ha elzarándokol az ünneplő közönség a Tompa szülőházával büszkélkedő Tompa utcába, melyet a most keservesen folyó esztendőben mindössze kétszer söpörtetett fel a város.

Sokat és sokszor irtunk ezen tarthatatlan állapotról, most a város közönségének izlése nem engedheti, hogy ne jadjuljunk fel s ne hangoztassuk azt, hogy a rimaszombati utcákon legalább arra az egy ünnepnapra rendet, tisztaságot és csint kell varázsolni.

Akik ma utaznak, azok megtépve, agyonpréselve és betegre izzadva kerülnek ki a vasuti fülkének vagy folyosónak nevezett kinzó kamarából.

Mindennapi látvány, hogy a vasuti kocsik tetején gubbasztanak meggyötört arcú emberek vagy a kocsik lépcsőin ülnek komoly szomorúsággal a szívükben és első osztályu jeggyel a zsebükben.

Az elmúlt hét szerdáján a miskolci gömöri pályaudvaron sampionokat megszegyenítő birkozás folyt le egy egy helyért s a vonat elindult sok kétségbeesett utast ott hagyva a zsufolt perónon.

Nem bántjuk a vasutat, amely hiába figyelemzeti az utasokat arra, hogy ne utazzanak,

de kemény szavakkal szeretnénk véleményt mondani azokról, akik ökölharcot engednek egy egy helyért s azokról, akik a háboru nehéz napjaiban tobzódnak a passziókban és felesleges ide-oda utazgatásokkal töltik el kedves napjaikat. —ár.

Hírek és vegyesek.

Trics-tracs

egy kánikulai melegséggel fűtött szeptemberi déliben a rimaszombati utcán.

I. (a leány) . . . és Maga hol nyaralt?

II. (a fiu) Ne bosszantson kérem. Nagyon jól tudhatja, hogy én Rimaszombatban élveztem a vakációt és itt szórakoztam agyonra magam.

I. El tudom képzelni ezeket a pazar szórakozásokat. No de majd kipótoljuk most. Lázasan várjuk a Tompa-ünnepségeket. Mit tud rólok?

II. Hát hol kezdjem?! . . . Az estély nagyszerűnek ígérkezik. A megyei és városi közönség valósággal szétkapkodja a jegyeket s az ember egyébről sem hall beszélni, mint Jászayról, a kis fekete Vágó Boriskáról, a szép Serák Aliceről, a fess Deményről, a Máthéné meleg prológjáról s arról, hogy ki milyen toalettben készül az estélyre.

I. Az bizony nagy gond. Nem is tudom elmegetek-e a tavalyi selyem ruhámban? Mit gondol?! . . .

II. Maga a tavalyi selyemruhájában is enni való lesz és hála istennek nincs oly nagy ugrás a divatban, hogy valaki is észrevehesse azt, hogy a maga ruhája nem ideai kreáció.

I. Miért nem jön Serák Márta, aki a meghívón fel van tüntetve?

II. Bánffy gróf az Opera intendánsa nem engedhette el, mert generális próbája lesz az estély napján és mert a következő héten nagy szerepben játszik s így attól fél, hogy az utazás közben megfázhat a művész. Sajnálhatjuk hogy nem jön, de kapunk érte Vágó Boris kában egy édes kárpótlást.

I. Mikor jönnek a művészek?

II. Huszonhetedikén az esti vonattal. Jászay a Hungáriában lesz elszállásolva, a többiek vendégszerető privát házaknál.

I. Az estély utánra nem terveznek valamit?

II. De igen. A Tompában lesz egy kis vacsora, amelyen mindenki részt vehet, aki barátja a művészeknek s aki szívesen eltölt egy kedves estét a háboru szomorú napjaiban is.

I. Nagyszerű lesz! Nem is gondolja mennyire várjuk ezt az estélyt.

II. És az estély utánra sok kedves terv van alakulóban, úgy, hogy nem fogunk a szórakozásokban koplalni ezen a télen.

I. Mondjon el valamit ezekről a tervekből!

II. Többet nem mondhatok mint annyit, hogy a 16-os honvédek a vármegye minden városában hangversenyt fognak rendezni s az első ilyen estély 23. án lesz Putnokon. A többről majd legközelebb — most szaladok. Kezét csókolom. —ár.

Személyi hírek. Putnoky Móricz főispán az elmúlt hét csütörtökjén Rimaszombatban tartózkodott.

Dr. Fonet Gyula alispán az elmúlt hét első napjait hivatalos ügyei intézése végett a fővárosban töltötte.

Dr. Kármán Aladár várm. közkórházi igazgató főorvos múlt héten Balatonfüredről hazakerkezett s a kórház vezetését átvette.

A vármegye részvétávirata a bolgár királyhoz. Eleonóra bolgár királyné halálát hozta a hír Gömörbe s az igaz és mély-séges részvét érzése fakadt nyomában. Az alispán a bolgár királyhoz ezen szomorú alkalomból a következő részvétáviratot intézte:

„Ferdinand bolgár király ö Felségének Szófia.

Gömör és Kishontvármegye közönsége mélységes megdöbbenéssel és szomorúsággal vette Felséged megboldogult hitvesének halálhírét. — Amidőn törvényhatóságom nevében Felségednek az igazán érzett részvétet merem hódolatteljesen tolmácsolni, úgy érzem, hogy egy, Felségedet rajongással szerető nép szíve dobbanásának adok kifejezést.

Dr. Fonet Gyula, alispán.

A tiszáninneni református egyházkerület szeptember hó 17—18 án nagy népességű közgyűlést tartott Miskolcson, a vármegyeháza tanácstermében. A közgyűlést a reformáció négy százéves emlékére tartott isteni tisztelet előzte meg az új templomban, melyen dr. *Tüdös István* püspök imádkozott s *Rohoska József* sárospataki theol. tanár tartott nagyszabású előadást. A közgyűlésnek egyik kiemelkedő s minket is érdeklő pontja volt az újonnan választott egyházkerületi főjegyzőnek: *Czinke István* rimaszombati lelkésznek ünnepélyes beiktatása. Az eskü letétele után az új főjegyzőt, úgy is mint püspökhelyettest, *Dókus Ernő* kerületi főgondnok hosszabb és igen meleg és elismerő beszédben üdvözölte mint olyat, aki 39 év óta szolgálja egyházát szóval, tollal és cselekedettel s nagy rátermettséggel és példás buzgósággal; akit a közbizalom gyors egymásutánban emelt a legmegtisztelőbb egyházi állásokra s benne soha sem csalódott. Mire az üdvözölt nagy figyelemmel hallgatott és élénk éljenzést kiváltott rövid beszéddel válaszolt. A közgyűlés leginkább belső egyházi ügyekkel foglalkozott. Gömörből megjelentek *Lukács Géza* egyházmegyei gondnok, *Buzi Márton* esperes s a rendes 6 képviselő.

A rimaszombati ref. egyház folytatja a reformációval kapcsolatos előadásainak sorozatát. Legközelebbi előadása *vasárnap szeptember 23-án* délután 5 órakor lesz a leányiskola tornacsarnokában. Az előadás tárgya: „*A reformátorok hite.*” Az érdeklődőket tisztelettel meghívja az egyház előljárósága.

Eljegyzések. *Rottenberg Rezső* budapesti kereskedő eljegyezte Felsőpokorágyon *Friedmann Jolánkát*.

Pósa Lajos nemesradnóti ref. lelkésznek — egyházi életünk kiváló tagjának — szeretetreméltó leányát: *Jolánkát* eljegyezte *Kovács Bertalan* a rimasimonyi ref. egyház fiatal lelkipásztora.

Távozó segédlelkész. *Iván József* helybeli ref. segédlelkész — mint értesültünk — a hevesmegyei Átány községbe távozik segédlelkési minőségben. Új állását a kiválóan képzett káplán e napokban foglalja el.

Pénzügyi kinevezések. Az itteni kir. pénzügyigazgatóság humánus gondolkodású kiváló vezetője, társas életünknek rokonszenves tagja: *Lánczy Kálmán*, mint a hivatalos lapból örömmel értesültünk, a VI. fizetési osztályba lett előléptetve. A hivatalában lelkiismeretes pontosságáról ismert főnök előléptetésének hírért általános jóérzéssel és szimpátiával fogadják megyszerte s mi is melegen üdvözöljük őt.

Itt említjük meg, hogy *Szombath György* lugosi kir. pénzügyigazgató helyettes, ki az itteni pénzügyigazgatóságnál hosszú ideig működött, jelenlegi állomáshelyén való meghagyás és a kir. tanácsosi cím mellett szintén a VI. fizetési osztályba lépett elő.

Kinevezés. *Kozma Ferenczet*, a roznói takarékpénztár és zálogház részvénytársaság vezérigazgatóját, a gömöri pénzügyi élet egyik kimagasló egyéniségét, az országos takarmányforgalmi részvénytársaság igazgatójává nevezték ki és a vállalat pénzügyi műveleteinek vezetésével bízták meg. Ugy értesültünk, hogy ezen nagy pozícióju kinevezés nem szakítja el *Kozma Ferencz* értékes személyét Gömörtől, mert a Roznói Takarékpénztár vezérigazgatói állását megtartja s a takarmányforgalmi r.t. működésének idejére szabadságot kap. — Ugyanezen vállalat titkári állása ifj. dr. *Pösch Gyula* gömöri születésű, fővárosi ügyvéddel lett betöltve.

Athelyezés. Dr. *Sigmund József* népfelkelő ezredorvos, a vármegyei kórház osztályvezető főorvosa, ki legutóbb Miskolcson a katonai tartalékkórház sebészeti osztályának főnöke volt, Lembergbe vezényeltetett. Az áthelyezett ezredorvos e héten szabadságidejét itthon töltötte.

Szabadságon. Dr. *Lusztig Sándor* népf. főorvos, a munkácsi katonai megfigyelő kórház orvosa mult szombaton szabadságra hazaérkezett. — *Jellinek Adolf* főorvos szintén itthon szülei körében töltötte szabadságát.

Hír a harczterről. Az olasz harczterről munkatársunk: *Klamarik János* tisztjelölt szeptember 10 ikéről ad hírt s értesít, hogy hét napi gránátos ellenére is keményen állják vitéz katonáink a harcot, melyhez hasonló a háboru folyamata óta nem volt. Ő maga is nya-

kán egy gránát szilánktól megsebesült, de nem szállították kórházba, hanem a segélyhelyen van kezelés alatt.

Dicsőre elismerés. Dr. *Heinrich Béla* népfelkelő főorvosnak a háboru kezdete óta kifejtett sikeres működéséért a hadsereg főparancsnokság különös dicsőre elismerését fejezte ki.

Halálozások. Városunk egyik tisztjes, széles körökben ismert polgárasszonya: *Réthy Andrásné* szül. *Endrédy Zsuzsanna*, folyó hó 18 án 65 éves korában elhunyt. Temetése nagy részvétel mellett folyó hó 20 án ment végbe. — Ravatala felett *Simon Mihály* ref. lelkész mondott szívhöz szóló gyászbeszédet.

Nehrer László törvényhatósági bizottsági tag Rozsnyón életének 56 évében e hó 18-án szívszélhűdésben váratlanul elhunyt. Halálát rokonságán kívül özvegye és Gyula nevű fia gyászolja.

Érettségi vizsga. Folyó hó 10-ikén a helybeli főgimnáziumban *Simon Mihály* ref. lelkész bizottsági elnök és *Loysch Ödön* igazgató vezetése mellett javító érettségi vizsga volt, melyre két jelölt jelentkezett s ezek a vizsgát sikerrel letették.

Díjnoki állás. A helybeli kir. törvényszéknél irodai díjnoki állásra pályázat hirdetik két heti lejáratral. A kérvények a törvényszék elnökéhez adandók be.

Kórházi bizottság. A vármegyei kórházi bizottság folyó hó 21 én dr. *Fornet Gyula* alispán elnöklésével ülést tartott, melyen a kórház 1918. évi költségelőirányzatát tárgyalták s dr. *Kármán Aladár* kórházi igazgató főorvos által előterjesztett ügyek nyertek elintéztést.

Előléptetés. Dr. *Heinrich Béla* népfelkelő főorvos, a m. kir. állami gyermekmenhely igazgató főorvosa, ki a háboru kezdete óta a harcz téren van, f. évi július 1-ével a VIII. fizetési osztály I ső fokozatába lett előléptetve.

A tornaljai szolgabírói állás. Vett értesülésünk szerint a megüresedett tornaljai szolgabírói állásra *Szentmiklóssy Zoltán* vármegyei aljegyzőn kívül pályázik dr. *Neogrady Emil* tiszteletbeli szolgabíró is, ki a háboru kitörése óta mint tartalékos hadnagy, gépfegyverosztag parancsnok a cs. és kir. 25 ik gyalogezrednél teljesít katonai szolgálatot s bátor és vitéz magatartásának elismerésül mindkét szignum laudisszal ki lett tüntetve.

Jótekonyság. *Blum Rezső* a pelsőczyi hűlyeintézet igazgatója a pelsőczyi szegények s különösen a hadbavonultak hozzátartozói részére 150 mázsa barnaszemet ajándékozott és bocsátott a községi előljáróság rendelkezésére.

Emlékezés. Megirtuk, hogy *Fejér Miklós* várgedei plébános öcsese: legényei *Pintér Hugó* hadnagy hősi halált halt. A temetésen *Zachar Pál* őrnagy gyönyörű beszédben méltatta az elhunyt hősiességét: „Vitéz voltál — ugymond — és vakmerő; derült arczzal, mosolyogva jártál ott, ahol a halál aratott és mindig a legnagyobb veszélyben. Mosolygó szemidből katonáid győzelmet, tisztársaid bátortást olvastak le; előljáróid pedig megnyugvást. Szívós voltál és kitartó. Álljon elő az, aki esőben és fagyban, fáradalmakban és nélkülözések között, a hosszú harcz alatt csak egyszer is panaszkodni hallotta. Nagy szíved volt, szerettél mindenkit. Álljon elő egy alárendeltje, akit korholt, bajtársa akit megszólt volna, vagy az, aki hallotta, hogy egy előljáróját gáncsolta vagy bírálta. Mert a gyengét, ügyetlent és a szegényt szerette, szocialista lett, de felosztani készült azt, amit örökbe kapott. Minden katonai nevelés nélkül magas harczos erényeket mutatott fel, mert szerette hazáját és nemzetét. Minden vele született, egy tetőtől-talpig ur hunyta le szemét örök álomra, és magyar virtus szünt meg lobogni. „Nem dicsérni, de siratni és temetni jöttünk ide”, mondja a nagy költő. A midőn átadunk a földnek, nem az édes hazainak, amelyet oly elszántan és rettenthetetlenül védelmeztél, hanem idegennek és hidegnek, tudd meg drága, kedves halottunk, hogy azt forró könnyeinkkel és nem muló baráti szerető emlékezetünkkel emlegetjük. Isten veled! Neved az ezred történetében méltó helyen lesz. Hulló véred pedig telítse meg szívünket bátorsággal és elszántsággal, hogy az áldozat, amit hoztál, hiába ne történt legyen. A viszontlátásig. Isten veled.”

Esküvő. *Keisler Aglája*, lovag *Keisler Gusztáv* dusai földbirtokos szeretetre méltó leánya és *Hámos Loránd* f. hó 18 ikán tartották esküvőjüket Dusán a családi háznál. Az egyházi aktust csetneki *Gyürky Pál* főesperes végezte.

Legénységi kintüntetése a 16-os honvédeknel. „A 16 os honvéd” a következő legénységi kintüntetésekről ad számot: I. oszt. vitézségi érmet kapott: *Gráner János* tizedes *Nándorvölgy*. — II. oszt. vitézségi érmet kaptak: *Ádám István* őrmester *Egyházasbást*, *Kisfarkas Károly* honvéd *Szadvárborsa*, *Vitkó Zsigmond* őrmester *Uraj*, *Petro Mátyás* tizedes *Kohárháza*, *Lóska Márton* honvéd *Sajógmör*. — Bronz vitézségi érmet kaptak: *Bolha János* honvéd *Cserepes*, *Bródi András* honvéd *Jolsva*, *Rozner Ábrahám* honvéd *Ajnácskő*, *Dohala János* honvéd *Klenócz*, *Hankó György* honvéd *Királyhegyalja*, *Csontos Barna* honvéd *Hanva*, *Krajnák Ferencz* honvéd *Csetnek*, *Kovács László* honvéd *Gortvakisfalud*, *Szabó János* őrvezető *Dobócza*, *Mihály Gyula* eő. szakv. *Putnok*, *Szölös János* eő. szakv. *Rozsnyó*, *Csunyó József* honvéd *Berzete*, *Róka János* honvéd *Runyazádortalva*, *Fehér Sándor* tizedes *Lucska*, *Babeszly Árpád* szakv. *Héth*, *Benkó István* honvéd, *Benő János* honvéd *Berzete*, *Német Bartók András* honvéd *Gacsalk*, *Róth Ernő* szakv. *Zádorfalva*, *Katyi András* tizedes *Jeszté*, *Traisz András* tizedes *Nagyszabos*. — Vas érdemkereszttel ki lett tüntetve: *Hajdú István Szilicze*.

Gyásztilés. A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara felejthetetlen emlékü titkára: dr. *Sugár Ignác* elhunyt alkalmából szeptember hó 27-én, csütörtökön délután 3 órakor, saját székházában gyásztilést tart.

Elhunyt katoná. A helybeli közkórházba f. hó 18 án haldokolva szállították be *Reinisch Adolf* 27 éves, izr. vallású 80. gyalogezredbeli katonát, ki ott meg is halt. 20 án temették el.

Jogi tanulmány. Dr. *Osváth Gyula* kassai jogtanár külön lenyomatban közzétette azon dolgozatát, mely a „*Jogtudományi Közlöny*” folyó évi 33 ik számában jelent meg ily címmel: „*A nádor részvétele a koronázáson.*” A kis tanulmány igen értékes és eredeti adatokat tartalmaz.

Előmunkálati engedély. A keresk. miniszter *Grünwald testvérek és Schiffer* budapesti cégnek a m. kir. államvasutak Tornalja állomásból kiágazólag *Sajógmör*, *Beg*, *Otokocs*, *Lökőháza*, *Harkács*, *Sáncfalva*, *Alsófalva*, *Gömör-Szkaros*, *Visnyó*, *Felfalu*, *Ispánmező*, *Borosznok*, *Ujvásár*, *Ratkólehota* és *Szásza* községek érintésével *Ratkóig* vezetendő szabványos nyomtávu gőznemű helyiérdekű vasutvonalra az 1912. évi szeptember hó 25-én 70678. sz. alatt kelt rendelettel kiadott és legutóbb az 1916. évi augusztus hó 30 án 62206. szám alatt kelt rendelettel meghosszabbított előmunkálati engedély érvényét a lejáratról számítandó további egy év tartamára meghosszabbította.

A tátrai express. mely *Budapestről* kedvező vasuti összeköttetést biztosít *Gömör* felé s amelyet szeptember 15 ikével be akartak szüntetni, október 15 ig közlekedni fog.

A vármegyei virilisták névjegyzékének összeállításai munkálatai most vannak folyamatban s a jövő hét csütörtökjétől kezdve az adóhivatalok jelentései alapján felterjesztett névjegyzék a vármegyeházán bárki által betekinthező lesz. Mindenesetre ajánlatos, ha a virilisek érdeklődnek a névjegyzék felől s esetleges felszólamlásaikat idejekorán teszik meg.

Közigazgatási bejárás. A Rimaszombati Konzervgyár r.t. a gyártelepet a vasuti állomással iparvágány segítségével köti össze. Az iparvágány közigazgatási bejárása a m. kir. vasuti és bejárasi főfelügyelőség közbenjöttével e hó 27 én lesz.

Kettős gyilkosság. *Hangonyból* f. hó 20-ikán érkezett az itteni kir. ügyészséghez az értesítés, hogy *Alsóhangony* határában *Sóspart* pusztán *Geiger Bernát* juhászt és feleségét ismeretlen tettesek f. hó 19-én meggyilkolták. Mindkét hulla felboncolását elrendelte a bíróság s f. hó 21-én dr. *Mészáros István* kir. főügyész helyettes, dr. *Zehery István* és dr. *Lányi Tivadar* kir. törvényszéki orvosokkal kiállott a boncolás megejtése végett.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete folyó hó 24-én, hétfőn délután közgyűlést tart, melyen több nagytartású és közérdekű ügy kerül tárgyalásra.

Betegsegélyző gyűlés. A kerületi munkásbiztosító pénztár elnöksége id. *Rábely Miklós* vezetésével múlt vasárnap ülést tartott, melyen *Molnár Lajos* igazgató által referált több halaszthatatlan ügy nyert elintézését. Az igazgatóság tagjai a háborús viszonyok következtében — sajnos — alig jönnek össze határozatképes számban s miután az intézmény ügymenete e miatt csorbát nem szenvedhet, többnyire elnöki ülésen kell az ügyek felett határozni.

Főpásztori körlevél. Megjelent *Balás Lajos* rosznyói püspök folyó évi XII. főpásztori körlevele, amelyben köszönetet mond a névnap üdvözlésekért. Buzdítja papjait a sajtó vasárnapi gyűjtésre. Az egyházmegyei hadigondozó félévi járulékait bekéri. Az egyházmegye könyvkereskedése a „Sajó-Vidék” címe alatt a központban van. Fölhívja a lelkészeket a korpótlék igények bejelentésére. Jó könyveket ajánl. Szertartási ügyben római határozatot közöl. — *Karkalics Sándor* liczei lelkész az esperességről lemondott s helyébe *Pájer János* putnoki plébánost nevezte ki esperessé a főpásztor. *Rónai János* dr. theologiai tanár *Füleksávyban* állandó adminisztrátor lett. — *Sándor János* dr. theologiai tanár az apáczaikolai hittanításról lemondott s arra helyette *Cserovénka Béla* dr. új theologiai tanárt nevezte ki a főpásztor. *Soltész Béla* dr. pedig a szeminárium lelkiigazgatója lett. *Upponyi Józsefet* a rimaszombati egy. prot. főgimnáziumhoz hittanítónak és egyúttal káplánnak nevezte ki. *Márkus Lajos* Rappáról Putnokra, *Munka János* Sőregre, *Rappra, Dezső Béla* Karancskesziből Sőregre, *Ferenccs István* Füleksávyból Karancskeszire és *Serke Ferencz* Litkéről Mátranovákra mentek káplánokká.

A kéményseprőkerületek szaporításának kérdése szerepel a „Dobsina és Vidéke” című lap legutóbbi számának hírei között és bizonyos fokban elkeseredett hangon ír arról, hogy Dobsina város nem kap külön kerületet. Utánajártunk ezen sérelmesnek feltüntetett ügynek és meggyőződünk arról, hogy Dobsina tényleg nem lett külön kerületté javasolva, mert a város polgármesterének előterjesztése szerint a jelenlegi beosztás megváltoztatása nem kívánatos. Az a panasz tehát, hogy Dobsina rendszeresen negligálásokban részesül, semmi komoly alappal nem bír.

Jótékony adomány. A rimaszombati takarékpénztár szép adománnyal gyarapította a helybeli cserkészcsapat felszerelési alapját, amennyiben 200 koronával az alapító tagok sorába lépett. A fürge és szorgalmas cserkészfiúk nevében köszönetét fejezi ki a csapat vezetője a nemeslelkű adományért.

Koszorúmegváltás. *Láng Vilmos* helybeli biztosító intézeti képviselő, *Réthy Andrásné* elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címén 10 koronát küldött be szerkesztőségünkhöz a vak katonák javára. Köszönettel nyugtázzuk és rendeltetési helyére juttatjuk.

Nyugtázás. A serkei gazdálkodó ifjuság folyó hó elején szépen sikertűt táncmulatságot rendezett, melynek jövedelmét: 25 koronát a háboruban megvakult katonák javára szerkesztőségünkhöz küldték be. Az összeget nyugtázzuk s rendeltetési helyére juttattuk.

Nyugtázás. A Vörös-Kereszt egyesület céljaira vettük és hálás köszönettel nyugtázzuk a következő szives adományokat:

Pérez Molnár István János 10 kor. A hadisegély fizetések alkalmával a sebesültek javára összegyűlt fillérekkel 51 kor. 29 fillér. *Kovács Andrásné* Harmacz 2 kor., *Fábry Pálné* Nyustya 5 korona.

Természetben: *Perecz Samu* egy kosár alma, *Hámos Aladárné* szül. báró *Vay Mariska* egy kosár alma. *Elek Sándorné* Felsőbalog 5 drb tojás. *Feranyecz Andrásné* Klenócz 7 db tojás. *Elek Sándorné* Felsőbalog 7 db tojás. *Dósa Gusztávné* Kerekgede egy drb vaj, 1/2 kg. túró. egy l. tej. *Süteő István* két kosár alma. *Kovács József* Balogfala 8 drb tojás, egy l. tej. *Molnár János* János 1/2 l. tejföl. *Az elnökség.*

Az izléesen és sok csinnal megújított Apolló színházban e héten is látogatott előadások voltak s különösen szép volt e héten a harczteri film, mely a királynak a harczterén való megjelenését mutatta be.

Most szombat, vasárnapra egy gyönyörű társadalmi dráma: „Kitagadott” van műsoron és „Bakfiskaland” című vígjáték.

Szept. 26-án szerdán: „A Grófnő levelei” dráma „Mozi Bandi kalandja” vígjáték.

Szept. 29—30. „Néptribun” dráma; „Meggyszökött vőlegény” bohózat.

Előkészületben van az országsszerte nagy szenzációt keltett felvétel az Isonzói csatáról.

Kézzelel leszedett első minőségű fajalma

maximális áron eladó a Mező-
utca 25. szám alatt.

Konservatóriumot végzett zongoratanárnő

hetenkint két órát ad új metódus szerint.
GZIM? megtudható a kiadóhivatalban.

Rimaszombati kir. járásbíróóság 1900—1917. sz.

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. járásbíróóság közhírré teszi, hogy az állítólag elvezett skövetkező okirat: a rimaszombati takarékpénztár r. t. rimaszombati bej. cég által 1911. június hó 3-án 300 korona betétről 35271. sz. a **Fodor János bador** nevére kiállított **608 kor. 48 fill.** értékű takarékbetétkönyvecske megsemmisítése iránt az eljárást Fodor János bador balogi lakos kérelmére folyamatba tette. Ennélfogva felhívja az említett okirat birtokosát, hogy a jelen hirdetménynek a „Budapesti Közlönyben” történt harmadszori beiktatását követő naptól számított egy év alatt az okiratot a bíróságnál mutassa be, mert ellenkező esetben a bíróság azt a jelzett határidő letelte után folyamodó újabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánítani.

Rimaszombati kir. járásbíróóság, 1917. évi szeptember hó 3. napján.

Smál s. k., k. jbiró.

A kiadmány hitelül: *Gilk*, segédhiv. tv.

Eladó uri lakás.

Feleden a kisállomáshoz közel egy öt szobás uri lakás szabad kézből eladó. — Értekezni lehet a gazdasági felügyelőnél Rimaszombatban. 1—3

Hudecz István kályhás
Rákóczy-utca 24. (ezelőtt János-utca).

Bérbeadó földek

Rimaszombat határában több holdnyi területű szántóföld egy vagy több holdankint rövidebb hosszabb időre kedvező bérleti feltételek mellett bárbe vehetők. Továbbá eladó egy teljesen jó karban levő **czimbalom**, valamint egy nagy **mangorló**. **CZIM:** a kiadóhivatalban.

Házvezető

Egy 51 éves, keresztény vallású özvegy urinő, ki a háztartás minden ágában jártas, házvezetőnői állást keres paróchián, magányos ur vagy uronőnél. — Szíves megkeresést „T. E. szorgalom” **Fülek**, (Nógrádvármegye). 2—3

Vásárjogbérbeadási hirdetés

3561. tan. sz. — Rimaszombat r. t. város vásári helypénzszedési joga az 1917. évi november hó 1. napjától, 1923. évi október hó 31. napjáig terjedő 6 (hat) évre bérbeadatik.

Kikiáltási bérösszeg évi 16.500 korona, azaz tizenhatezeröttszáz korona.

Felhívtnak a bérelni szándékozók, hogy írásbeli zárt ajánlatukat a kikiáltási összeg 5% át kitevő bánatpénznek a városi pénztárba történt befizetést igazoló nyugtával együtt **1917. évi október hó 1. napjának** déli 12 órájáig a polgármesteri hivatalban nyujtsák be.

A részletes bérleti feltételek a polgármesternél a fenti határidőig megtudhatók s a bérelni szándékozók tartoznak magukat azoknak alávetni.

A beérkező ajánlatok felett a városi képviselőtestületi közgyűlés teljesen a szabad belátása szerint dönt s a képviselőtestületi közgyűlés joga fentartatik arra is, hogy esetleg a beérkezett ajánlatok egyikét sem fogadja el.

Rimaszombat, 1917. szept. 14.

Dr. Kovács, polgármester.

Röfös, rövid- és női-divat szakmában jártas két fiatal segéd (keresztény vallású) állást keres. **Czim a kiadóhivatalban.**

300—400 métermázsas elsőrendű csemege-szőlőt

szállítok napi árban. — Nagyobb rendelménynél árengedmény. — Szállítás: **5 kilogrammos kosarakban.** 4—5

Waldmann József Sajószentpéter.

Haszonbéri hirdetmény.

Alulírott a tornaljai kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóságnak 291—916. tkvi számú végzése folytán kihirdetem, hogy a runyai (Gömörmegye, vasut és posta: Tornalja) 71, 108, 135. és 77. számú telekjegyzőkönyvekben foglalt **115 m. hold szántóföldből, 40 m. hold rétből, 140 m. hold legelőből álló ingatlanok** 1917. évi október hó 1-től 1918. évi október hó 1-éig **haszonbérbe adatnak.**

Az ingatlanokon a „Felsőmadzag” és „Szurdok” nevű tanyákon gazdasági épületek vannak; más élő és holt felszerelés nincs.

Az ingatlanok évi 6000 koronán alul bérbe nem adatnak.

Az árverés megtartására határidőül folyó évi szeptember hó 28-ik napjának délelőtti 9 óráját tűzöm ki Runya községbe a községi bíró házához.

Árverelők tartoznak 1000 kor. bánatpénzt letenni, mely bánatpénz — ha árverelő az ingatlant haszonbérbe veszi — a második félévi haszonbérbe betudatik, ellenben bánatpénzét nyomban visszkapja.

A haszonbér két részletben fizetendő, fele a haszonbérleti szerződés aláírásakor azonnal, másik fele — vagyis a bánatpénzen felüli összeg — 1918. július 1-én.

A megkötendő haszonbérleti szerződés költségei haszonbérbe vevőt terhelik.

Tornalja, 1917. szeptember 14.

Friedmann Károly,
runyai lakos, sárgondnok.